

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Dødsulykker fritidsfartøy

Vegar Berntsen

NIS//NOR

20.04.2015

Sammen for økt sjøsikkerhet i rent miljø

Registrering av ulykker

- Sjøfartsdirektoratet har siden 2001 registrert dødsulykker på fritidsfartøy i norsk farvann.
- I 2013 gikk man over til å registrere fritidsfartøyulykker i Direktoratets ulykkesdatabase, dette har medført enkelte endringer i datastrukturen.
- Fra 2013 blir også hendelsesforløp registrert i ulykkene. Dette bidrar til å gjøre årsaksforhold lettere tilgjengelig.
- Direktoratet ulykkesregistrering baserer seg i utgangspunktet på medieovervåkning. 2 ganger i året blir registrerte hendelser oversendt til Politiet, for å supplere, og kontrollere hendelsene.

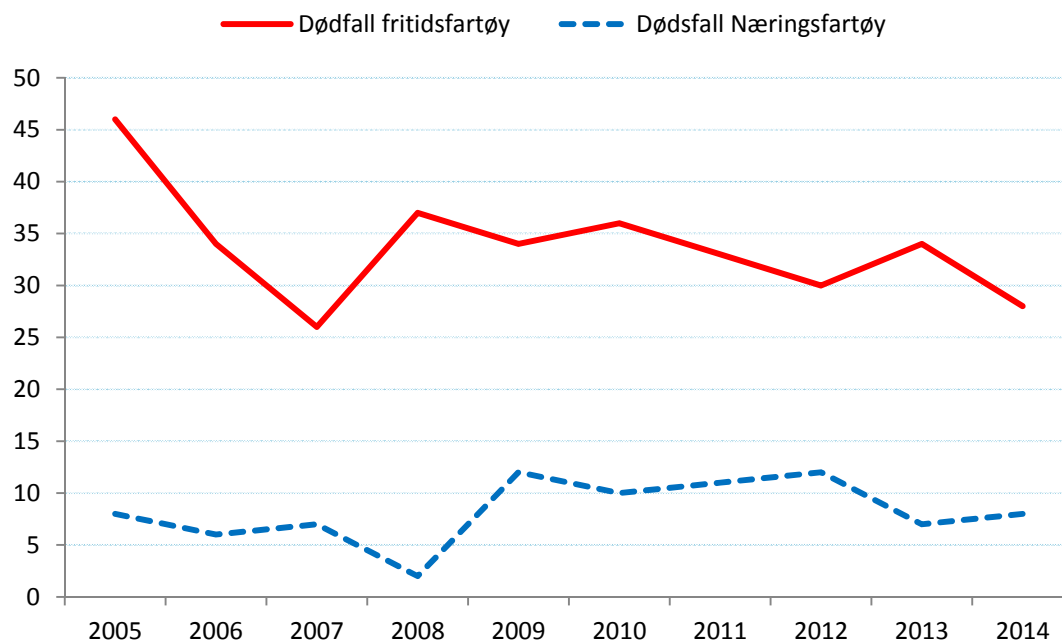
Antallet fritidsbåter i Norge

- Kongelig norsk båtforening (m.fl.) gjennomførte i 2011 en nasjonal brukerundersøkelse for å fremskaffe fakta om fritidsbåtlivet i Norge.
- Dette arbeidet ble presentert i Båtlivsundersøkelsen 2012. Under følger noen konklusjoner:
- Om lag $\frac{1}{4}$ av norske husholdninger eier 1 eller flere fritidsbåter.
- Antallet fritidsbåter i Norge er estimert til 752 000, med en feilmargin på +/- 43 000 fartøy.
- Estimeringer viser at i 2011 ble hver båt benyttet i gjennomsnitt 34 dager.

Ulykkesutvikling

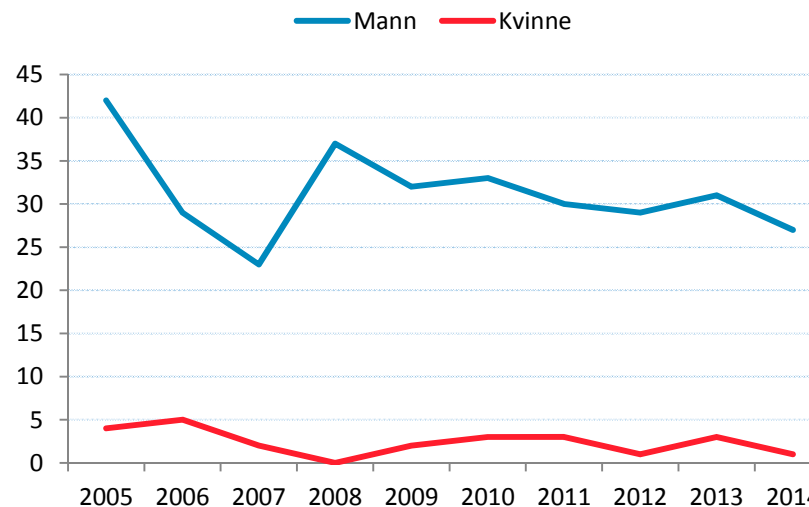
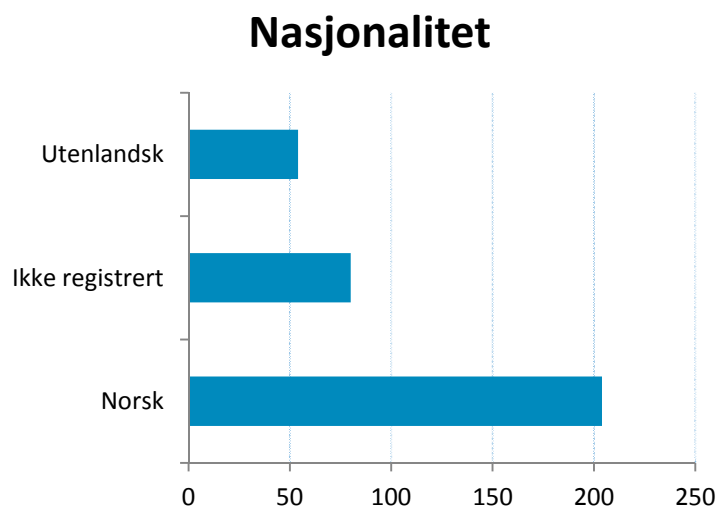
- Hvert år går det svært mange liv tapt i forbindelse med fritidsbåtulykker.

Hvem omkommer? (kjønn og nasjonalitet)

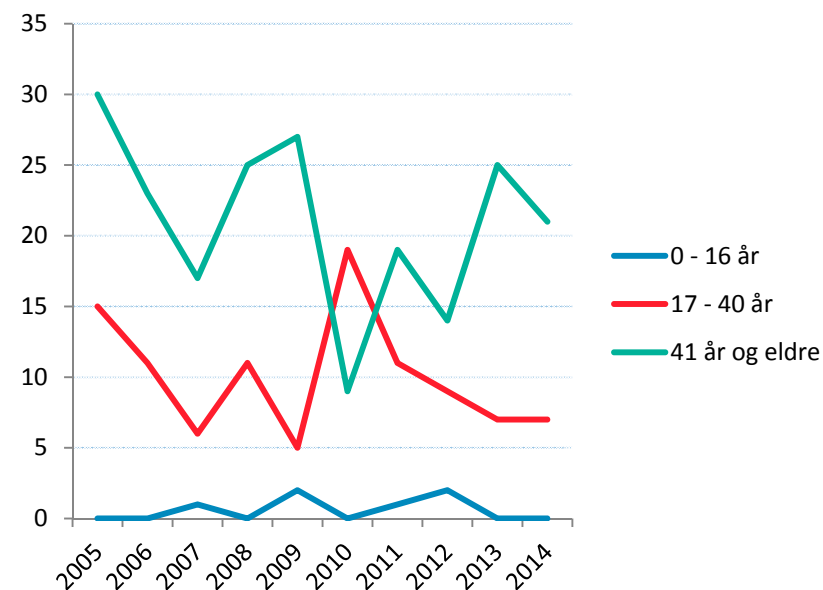
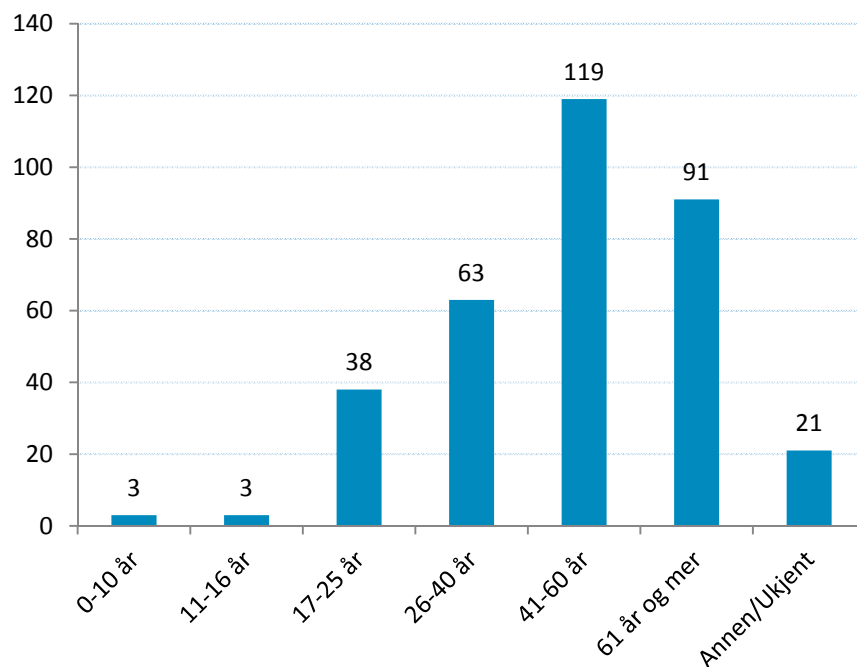
De fleste som omkommer er nordmenn, selv om det også er en vesentlig andel utenlandske turister

Hvem omkommer? (alder)

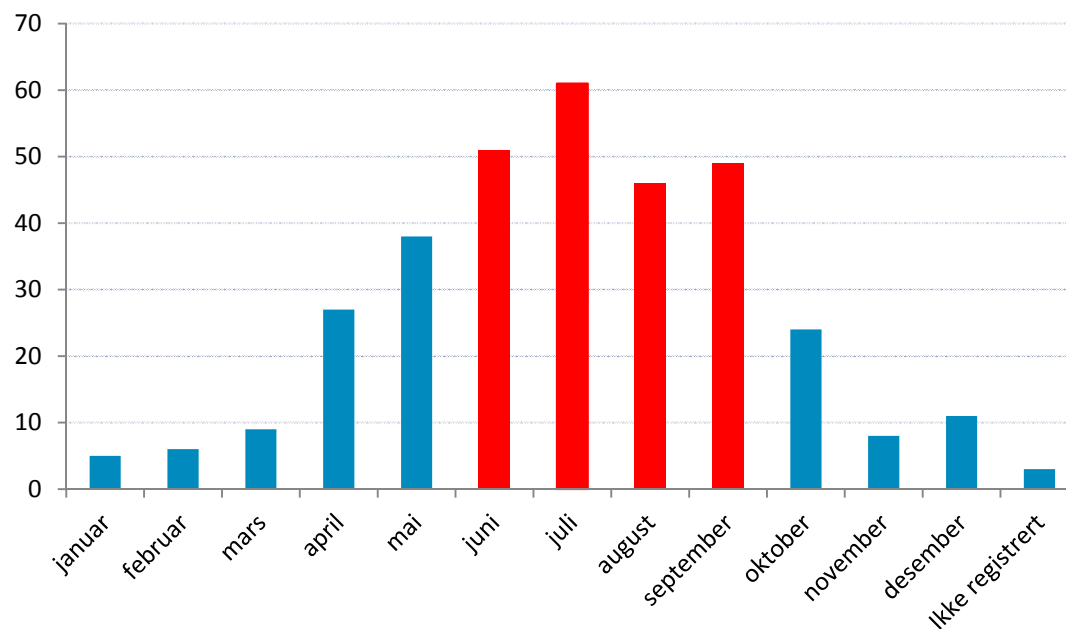
- Menn over 40 år utgjør 60 % av de omkomne.

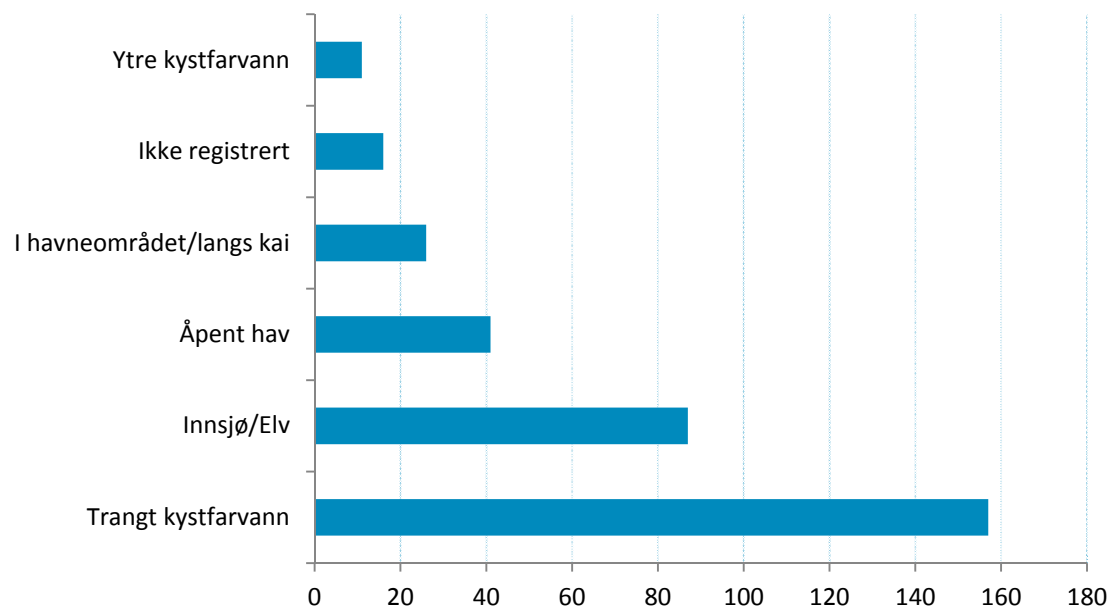
Når skjer det? (måned)

Sommerhalvåret er «høytid» for dødsulykker

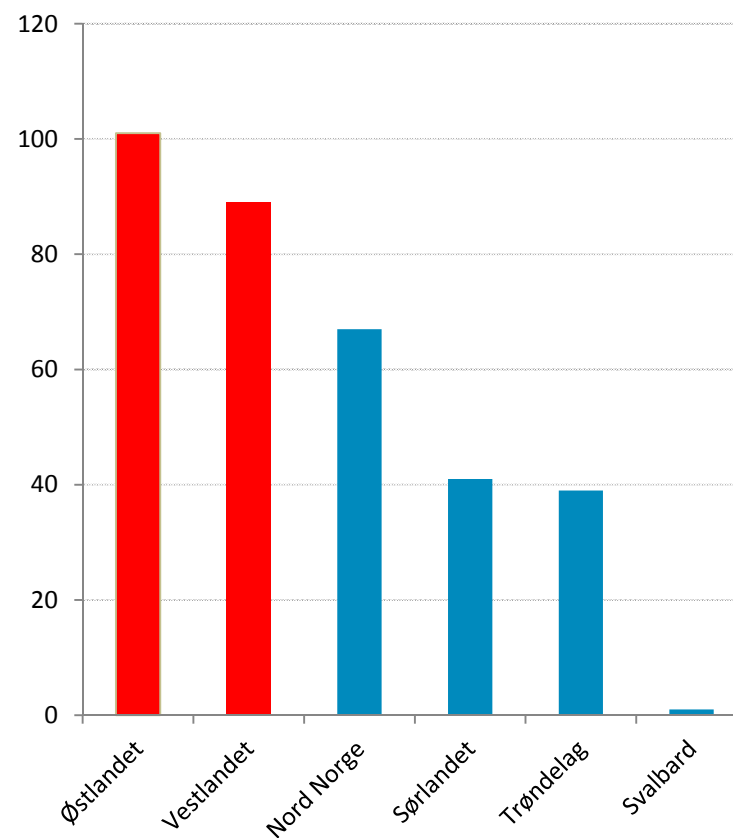
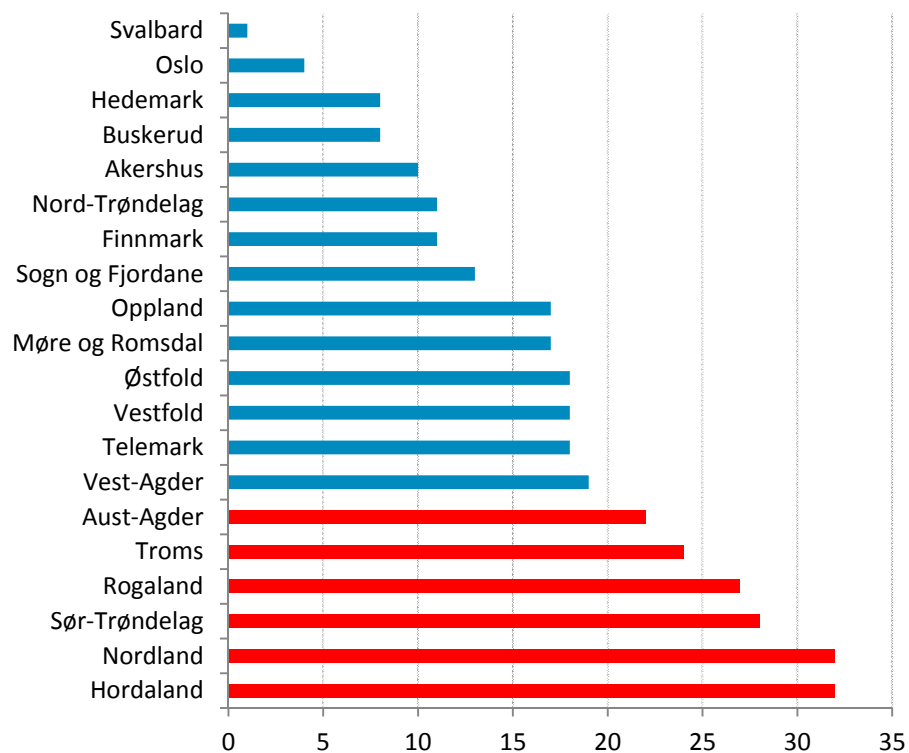

Hvor skjer det?

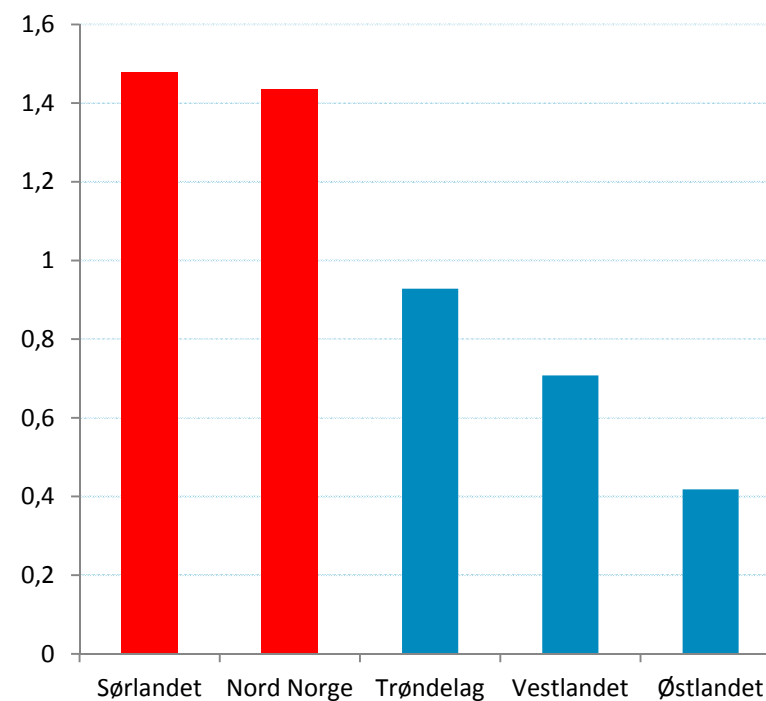
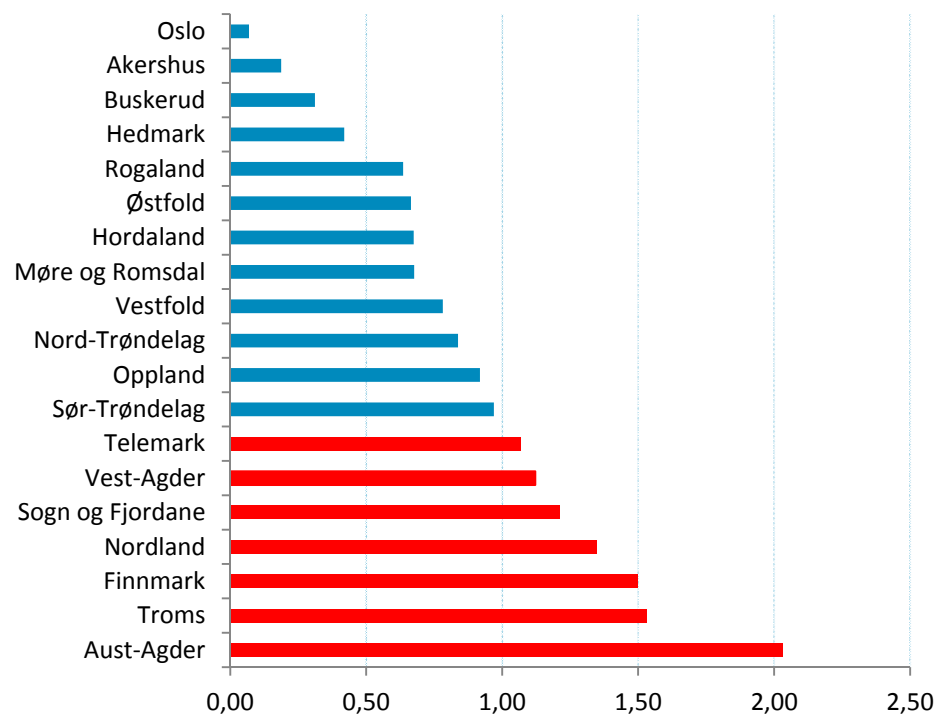

Hvor skjer det? (II)

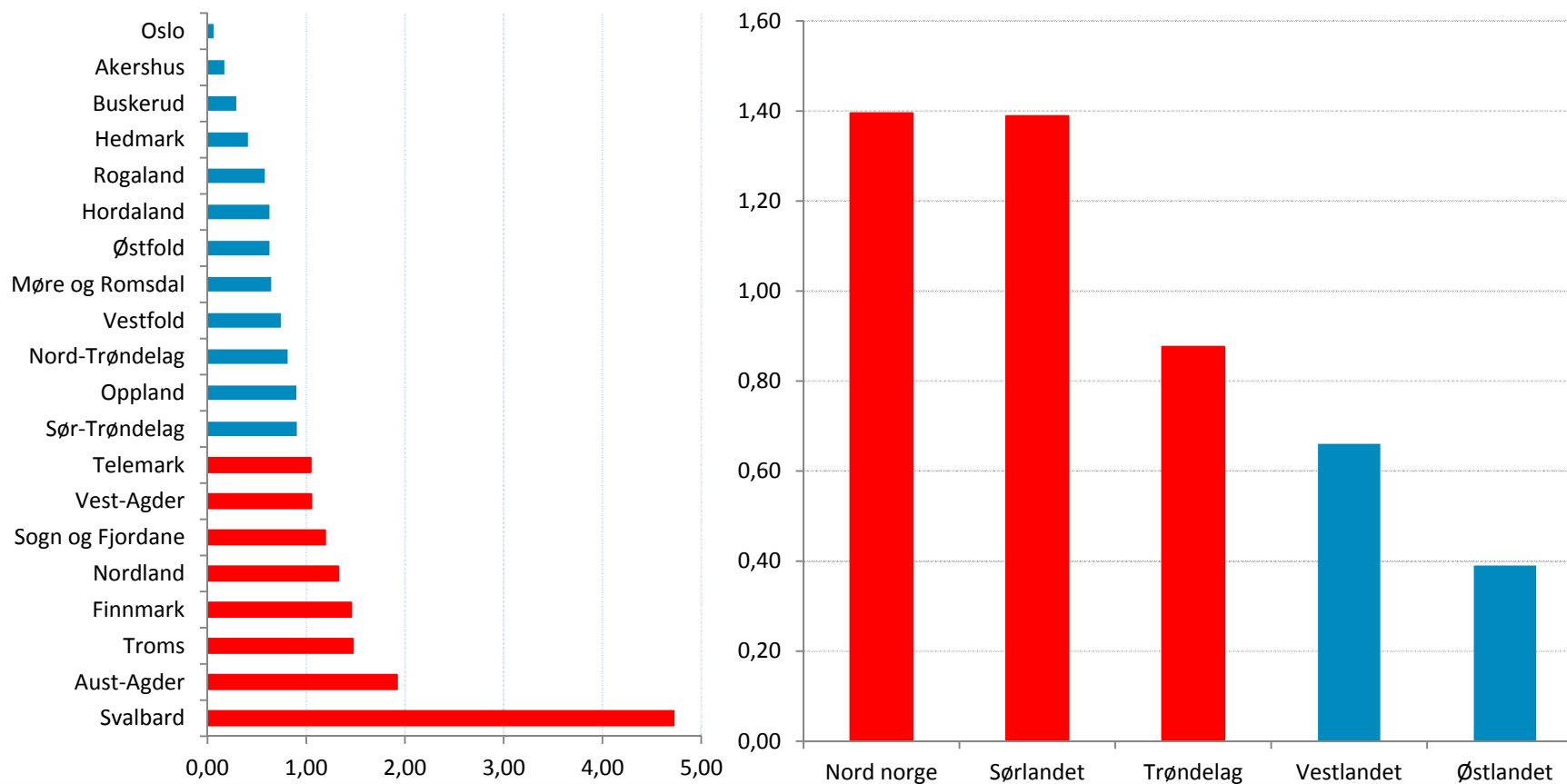

Hvor skjer det (III) Per 100 000 personår

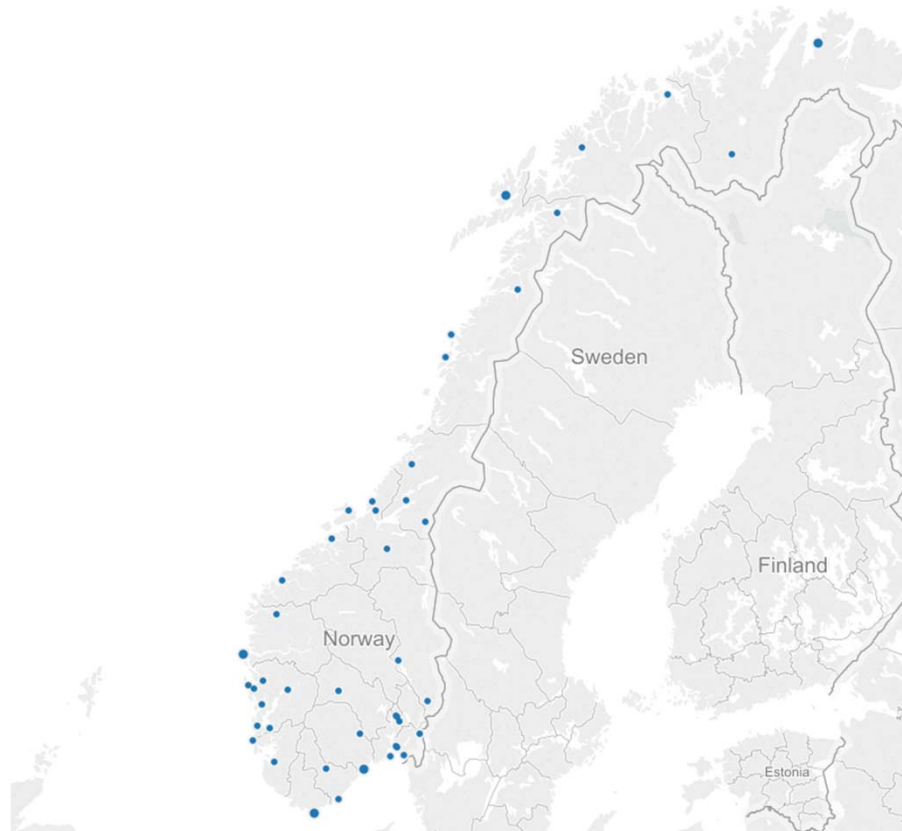

Hvor skjer det? (IV) (Fylke, per 10000 innb.)

Hvor skjer det (V) Omkomne 2013 – 2014 (50 av 62)

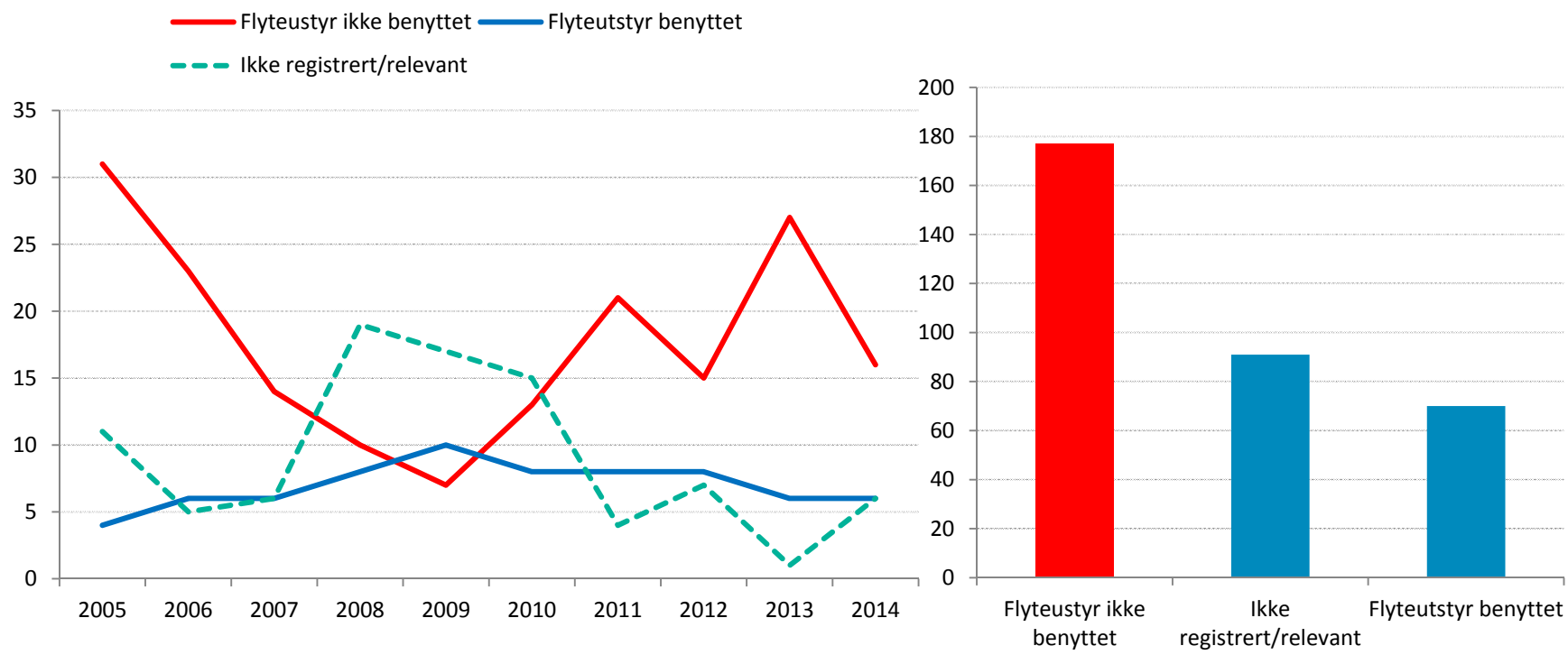
Bruk av flytevest

- Tall fra politiet viser at om lag 98 % av alle kontrollerte fartøy de siste 5 årene har godkjent flyteutstyr om bord.
- Av de i alt 28 omkomne i 2014 var det kun 6 tilfeller hvor det ble registrert bruk av flytevest, og 16 tilfeller hvor den omkomne ikke hadde benyttet flytevest. (de resterende står som ukjent/ikke relevant)
- Dette viser at det ikke er nok å ha flytevest om bord!
- For tiårsperioden som helhet har omlag 20 % av de omkomne benyttet redningsvest, mens 52 % av de omkomne har vært uten. De resterende 27 % står registrert som ukjent eller ikke relevant.

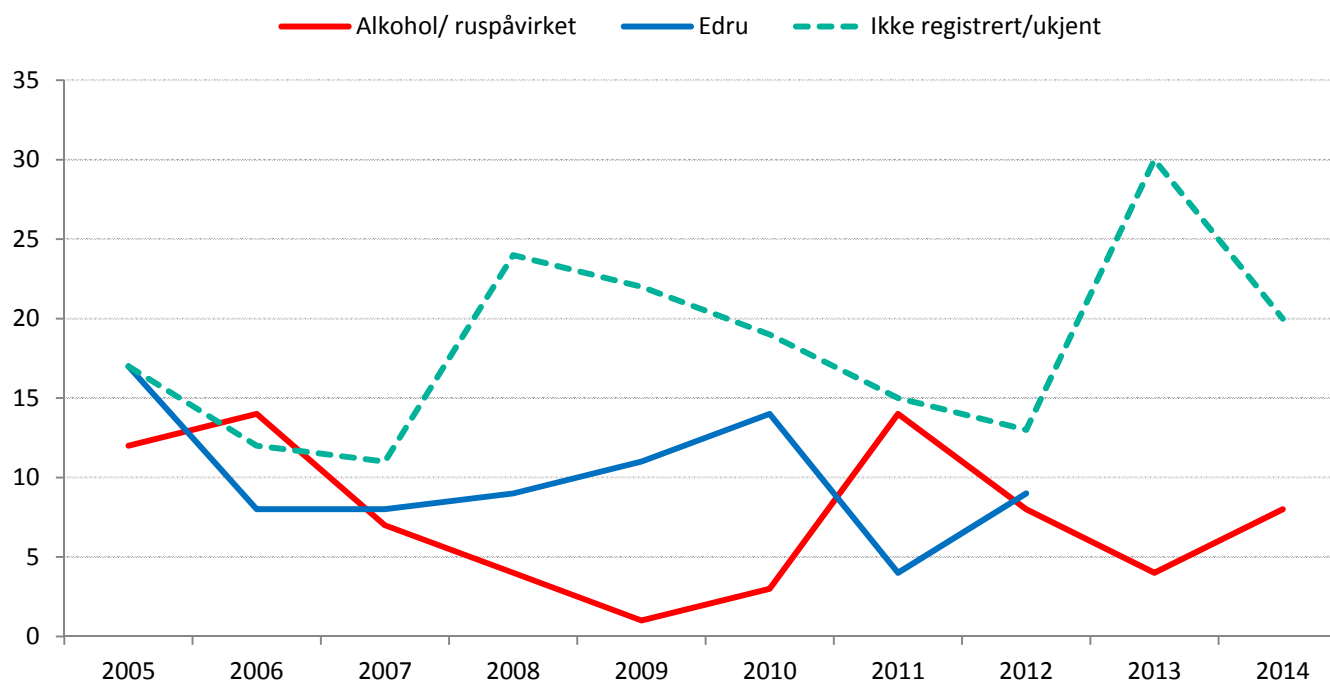
Omstendigheter rundt ulykken (Flytevest)

Svært mange av de omkomne har ikke benyttet flytevest

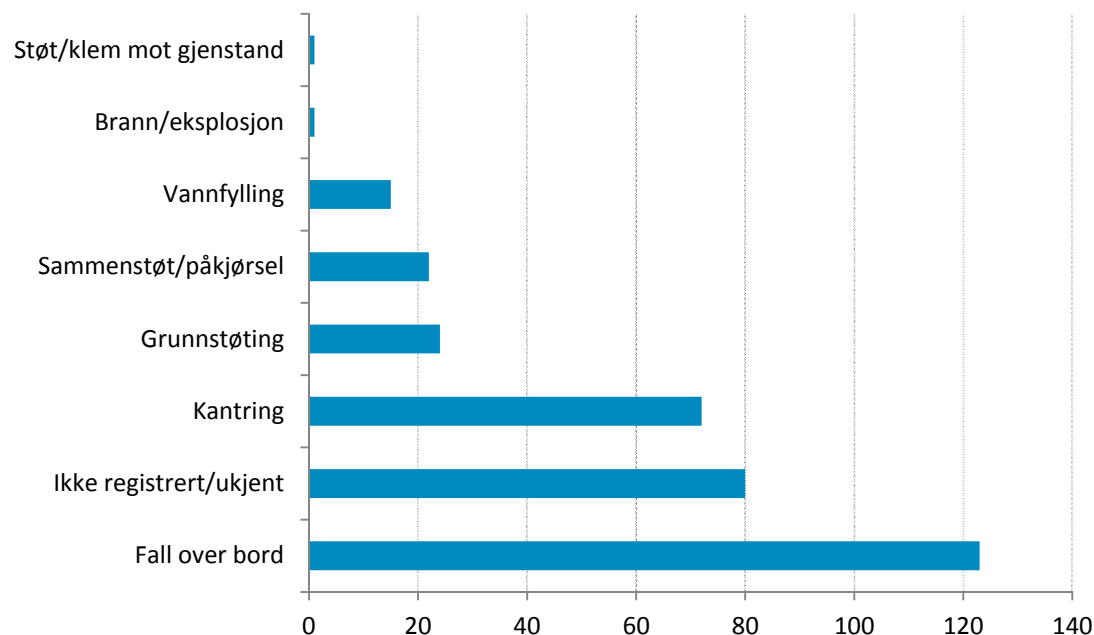
Omstendigheter rundt ulykken (Alkoholbruk)

Omstendigheter rundt ulykken (årsak)

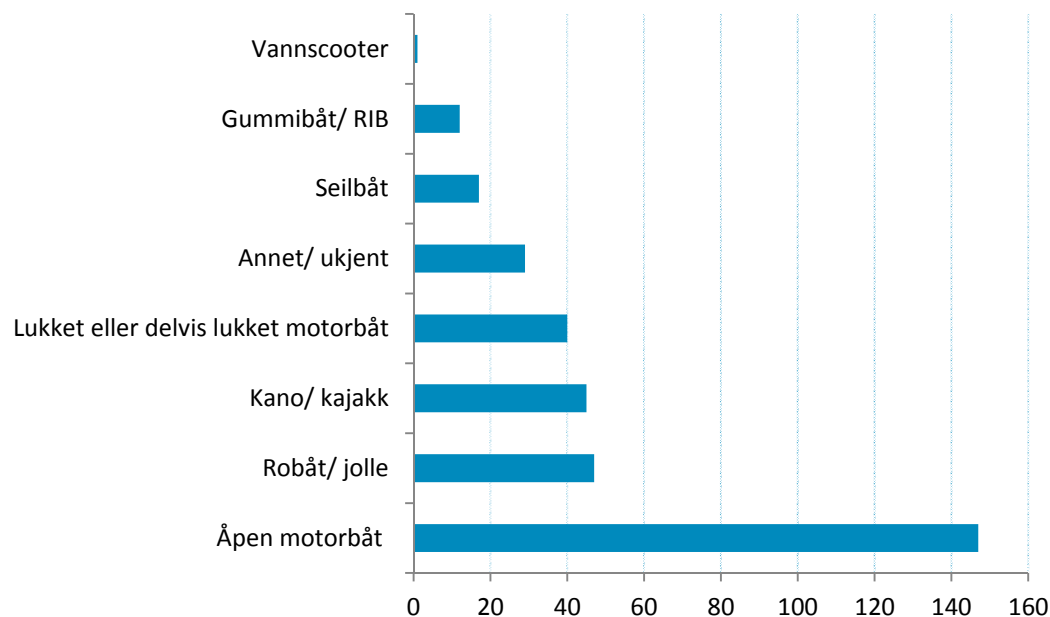
Årsaksforholdet er ikke alltid kjent – da det ofte mangler vitner. I de kjente tilfellene domineres statistikken av fall over bord, og kantringer.

Omstendigheter rundt ulykken (fartøytype)

Mange av dødsfallene skjer ved bruk av åpen motorbåt. Dette er ikke sett i sammenheng med populariteten av forskjellige båttyper

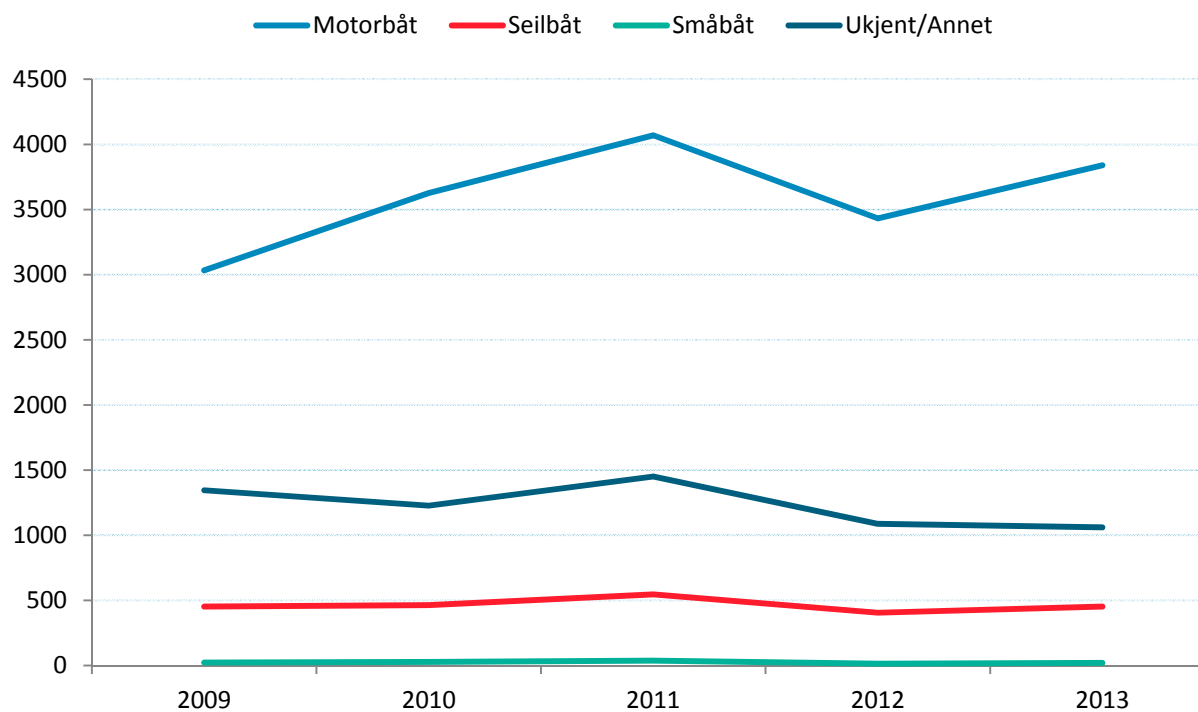

Ulykker fritidsfartøy

- For å få en oversikt over skadebildet på fritidsfartøy har Sjøfartsdirektoratet innhentet informasjon fra 5 norske forsikringsselskap gjennom deres bransjeorganisasjon Finans Norge. Disse selskapene utgjør om lag 80 % av det norske markedet for fritidsbåtforsikring. I uttrekket sjøfartsdirektoratet ser på har vi begrenset oss til skader som følge av ulykker, herunder brann, havari, grunnstøting, kollisjon, kantring, eller andre ulykker. Utbetalinger som følge av for eksempel tyveri er ikke inkludert i tallgrunnlaget.
- Mellom 2009 og 2013 har de fem aktuelle forsikringsselskapene i gjennomsnitt betalt ut 265 millioner kroner per år i erstatningsbeløp som følge av ulykker ved bruk av fritidsbåter.
- I denne perioden er det i alt registrert 26 617 hendelser som har kostet samfunnet til sammen 1,3 milliarder kroner. Det er all grunn til å tro at den reelle kostnaden er enda høyere, da det her bare er snakk om forsikrede fartøy blant de største forsikringsselskapene.

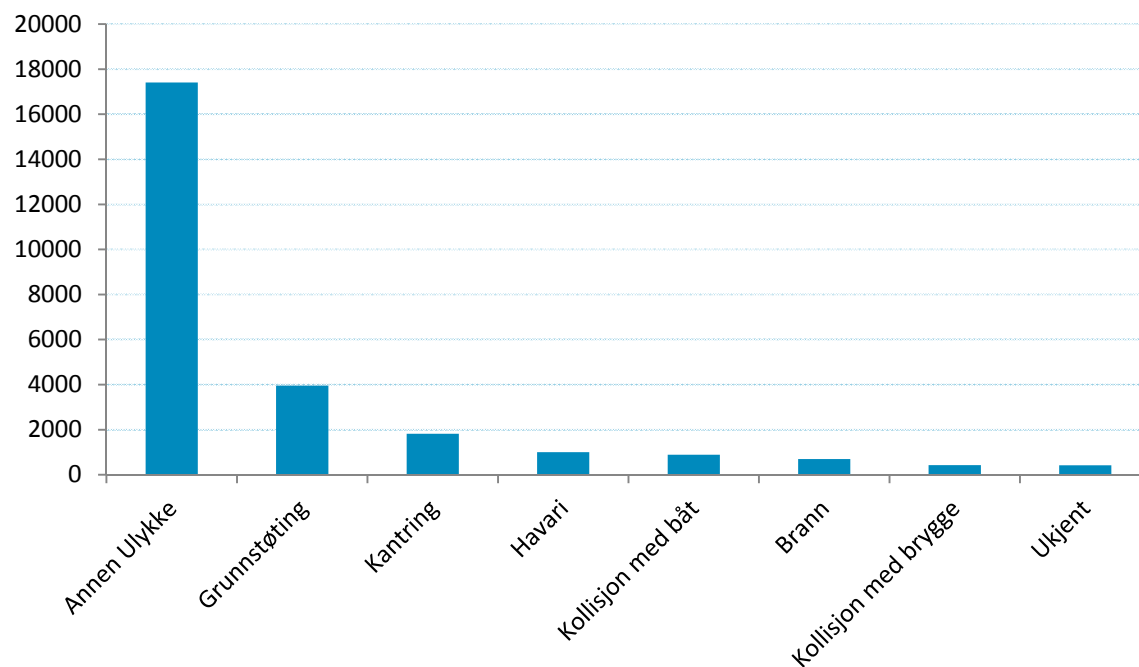

Utvikling fritidsfartøyulykker (forsikringsdata)

Utvikling fritidsfartøyulykker (forsikringsdata)

Sjøfartsdirektoratets overlevelsestips:

***Det er stort sett menn som oppfører seg slik at de omkommer på sjøen.
Hvis flere menn kunne oppføre seg som kvinner på sjøen, ville flere
overlevd – Olav Akselsen (Aftenposten 12 april 2012)***

- Menn bør oppføre seg mer som kvinner
- Vær edru
- Benytt flytevest
- Ikke vær alene i båten
- Vær oppmerksom på vær, vind, farvann, og andre fartøy